

EL QUE NO HAURIA D'ESSER UN PROJECTE LINGÜÍSTIC DE CENTRE

Joan Lladonet

És molt difícil que es puguin elaborar "projectes lingüístics de centre" sense que es tenguí clar quin és l'objectiu bàsic i final dels esmentats projectes.

La normativa vigent la podem trobar a la Llei de Normalització Lingüística de 1986, la majoria del contingut de la qual s'ha incomplert per part de l'Administració, i l'Ordre del conseller de Cultura, Educació i Esports, que al cap de vuit anys intenta desplegar-la. I és aquesta Ordre, poruga i temerosa, carregada d'ambigüitats la que impedeix que es tenguí una idea clara sobre el PLC.

Analitzem l'ambigüitat d'una de les definicions que podem trobar al preàmbul de l'Ordre: "base per al tractament de les llengües escolars i per a l'increment de la presència i ús de la llengua catalana, pròpia de les illes Balears, com a llengua vehicular de l'ensenyament."

Què significa **increment de la presència de la llengua catalana**? Que si ara només s'ensenyava la llengua catalana i en el PLC escrivim

que també s'ensenyarà l'Educació Física en aquesta llengua, ja hem fet un PLC segons mana l'ordre? Que si ara tenim tot el tauler d'anuncis en castellà i a partir de demà hi penjam un paper en català, ja haurem augmentat la presència del català i ens podrem quedar tots contents?

També parla de **increment de l'ús de la llengua catalana**. Quin ús? El dels mestres, els dels alumnes, el dels pares? I on? Al corredor, al pati, a la classe? Serà suficient com a increment de l'ús, la penjada d'un paper més en català al tauler d'anuncis?

I, per tant, diu que el català ha de ser tractat **com a llengua vehicular de l'ensenyament**. Com quedam? O ara resultarà que haurem de fer una dotzena de cursets per poder entendre el significat de llengua vehicular? No és la llengua vehicular, aquella llengua en la qual es transmet el coneixement? No és la llengua vehicular, la llengua de comunicació i d'ensenyament a l'escola? I doncs, si tenim això clar, per què embullam el fil de la troca? Us assegurem que a

partir d'aquí ja es podrien fer bons PLC.

Però clar, si seguim llegint el preàmbul de l'ordre arribarem a treure l'entrellat i el per què de l'ambigüitat, ja que trobarem escrit el següent: **...com a llengua vehicular de l'ensenyament i de la comunicació del centre...** Volíeu més claredat? Perquè sembla que està ben clar: s'ha d'ensenyar en català i les relacions del centre, tant les internes com les externes, s'han de fer en català; però la felicitat dura poc temps perquè després dels darrers punts suspensius hi ha una coma i el que segueix **..., en harmonia amb el castellà i les altres llengües curriculars no oficials**. Ho haguéssim dit més prest no us haguéssiu fet tantes il·lusions. Però ara resulta que no sabem què significa harmonia, ni tampoc llengua ...vehicular.

Ja sabem que ens vendran els entesos i ens explicaran que una normativa de rang superior com és la Llei de Normalització Lingüística diu: "El Govern ha d'adoptar les disposicions necessàries encaminades a garantir que els escolars de les Illes Balears, qualsevol que sigui la seva llengua habitual en iniciar l'ensenyament, puguin utilitzar normalment i correctament el català i el castellà al final del període d'escolaritat obligatòria."

I que, per tant, la màxima aspiració que s'ha de tenir és que s'arribi al 50 % en cada una de les dues llengües oficials. Segurament i després de la pobra situació actual, molta gent estaria d'acord amb aquest tant per cent (meitat i meitat) com a punt de partida del PLC, però no com a punt d'arribada. I llamentosament aquest pareix que ha d'esser el punt d'arribada ideal per als més agosarats. I és aquí on s'han de dir les coses clares: **Un PLC que legisli que l'ensenyament s'ha de fer en les dues llengües oficials (meitat i meitat), després de descomptar la o les llengües estrangeres, és un PLC que durà i ajudarà a fer la substitució lingüística, mitjançant una eutanàsia activa de la llengua catalana.**

I per què fem aquesta afirmació: perquè no tenim el 50 % ni tan sols l'1 % de mitjans de comunicació en català (cap diari, cap televisió ni cap ràdio); perquè no tenim el 50 %, ni tan sols l'1 % de sales de cinema en català; perquè no tenim el 50 %, ni tan sols l'1 % de discoteques i "pubs" on se sentin discos o orquestres en directe que toquin peces, la lletra de les quals sigui catalana; perquè no tenim el 50 %, ni tan sols l'1 % de restaurants on la carta sigui en català; perquè encara és possible trobar una

PALMA DE MALLORCA, MIÉRCOLES, 11 DE SEPTIEMBRE DE 1994
Precio: 110 Ptas. Anuncio: Número 31.710 D.L.P.M. 4-1994

Diario de Mallorca

Baleares

EL DIA DEL MUNDO

persona que ha estat escolaritzada durant els anys de la "democràcia" i encara demana a les reunions que se li parli en castellà; i així podríem analitzar un darrer a l'altre tots els factors contraris a la normalització de la llengua catalana i ens adonaríem de la greu responsabilitat que té la Conselleria d'Educació i Cultura d'ajudar a salvar els nostres mots, els nostres costums, la nostra història, la nostra identitat...

Un PLC que legisli que l'ensenyament s'ha de fer en les dues llengües oficials (meitat i meitat), després de descomptar la o les llengües estrangeres, és un PLC que durà i ajudarà a fer la substitució lingüística, mitjançant una eutanàsia activa de la llengua catalana.

Per què la nostra Conselleria pareix que vol inventar la pólvora? Per què s'ha de donar el model d'ensenyament del català a les Illes al PP del Principat? No s'ha demostrat que tenen un model que pot anar allà? No ha quedat clar que començar l'ensenyament amb el mètode d'immersió lingüística i després seguir-lo en llengua catalana era un model que aconseguia que al final de l'escolaritat obligatòria es tenia un domini semblant en les dues llengües? I

doncs, perquè no posam en funcionament aquest model que més o manco funciona? Segurament serà perquè el PP des de Madrid pensa que aquest model impediria que la llengua castellana pugui continuar essent **una força d'intervenció ràpida**.

També la resposta podria trobar-se en les informacions que arriben dels dirigents del PP del Principat, molts dels quals ja han fet la substitució lingüística a les pròpies famílies, que no estan d'acord amb la política del govern català actual. I per això volen fer un nou invent que satisfaci a molta gent del tipus d'aquells que es varen manifestar davant el Consell General Interinsular perquè no volien que els seus fills rebessin ensenyament en llengua catalana d'una forma obligatòria, ja que ells voluntàriament hi havien renunciat a la família i no volien reconèixer que s'havien equivocat, sí, aquells que tampoc volien l'Estatut, encara que després i per comandera han consentit en tot el que els ha fet falta.

Suposant que en aquesta "terra inexistent", com diu Antoni Serra, s'haguessin despertat fa dos dies i haguessin de començar a experimentar un tipus d'ensenyament que ajudàs a normalitzar la llengua catalana, pròpia d'aquesta terra, i, a més, no es fiassin de l'experimentació duta a terme pels germans catalans, podria ésser que haguessin de caure en la temptació de fer alguna experimentació, però és que això no és així. Aquí hi ha escoles que fa més de 10 anys que fan l'ensenyament en català, i, que això significa que tenen més de deu anys d'experiència. El signant d'aquest article ha fet classe en una escola on s'ha impartit l'ensenyament

en català també fa més de deu anys i durant tot aquest temps ha format part de l'equip directiu fins el juny de 1994. Als màgics de la normalització no se'ls ha ocorregut mai demanar com anava aquesta experiència i si es podia generalitzar. És clar, com que l'experiència s'havia fet malgrat les traves que ells havien posat!

I aquí ha arribat l'hora d'afirmar que aquesta experiència és l'única que ha demostrat que era la que més s'acostava, quant als resultats, a aquell objectiu que hem citat de la Llei de Normalització Lingüística, aquell que parlava d'aconseguir un coneixement semblant en les dues llengües oficials.

Fins ara només he volgut deixar clar que poca cosa es podrà treure dels PLC que proposa l'Ordre de la Conselleria de Cultura, citada anteriorment. Crec, per tant, que tot i el títol d'aquest article és hora d'explicar com hauria d'ésser un projecte lingüístic de Centre que tengués com a prioritat la normalització en el camp de l'ensenyament de la llengua catalana, ah! i tot segons la legislació vigent.

El PLC ha d'ésser l'instrument que en el marc del Projecte Educatiu ha d'especificar les estratègies concretes a seguir per cada centre, en funció de les seves característiques específiques, per arribar a assolir, en un temps determinat, els següents objectius:

- Que en acabar l'ensenyança obligatòria tots els alumnes usin normalment i correcta la llengua catalana.

- Que el català es converteixi en llengua vehicular de tota l'activitat escolar, tant en les activitats d'aprenentatge com en les relacions entre els diferents estaments de la Comunitat Educativa.

I aquí cada centre podria utilitzar la metodologia més adient per fer l'ensenyament, però la clau de la diferenciació la marcaria el sintagma **en un temps determinat**. Hi hauria centres el projecte dels quals diria que arribarien a fer tot l'ensenyament en català en deu anys, normalitzant un curs cada any, i d'altres que podrien pensar que per arribar a aquest grau de normalització en necessitarien 50 i així ho especificarien i ho raonarien en el seu PLC.

Pens, que si no ho fem així, d'aquí a unes quantes generacions quan s'estudiïn les causes de la substitució lingüística, aquestes, entre moltes d'altres, es trobaran en els decrets, en les Ordres, i, naturalment en les persones que varen manar que s'actuàs d'aquesta forma, és a dir, "mañosamente". □